

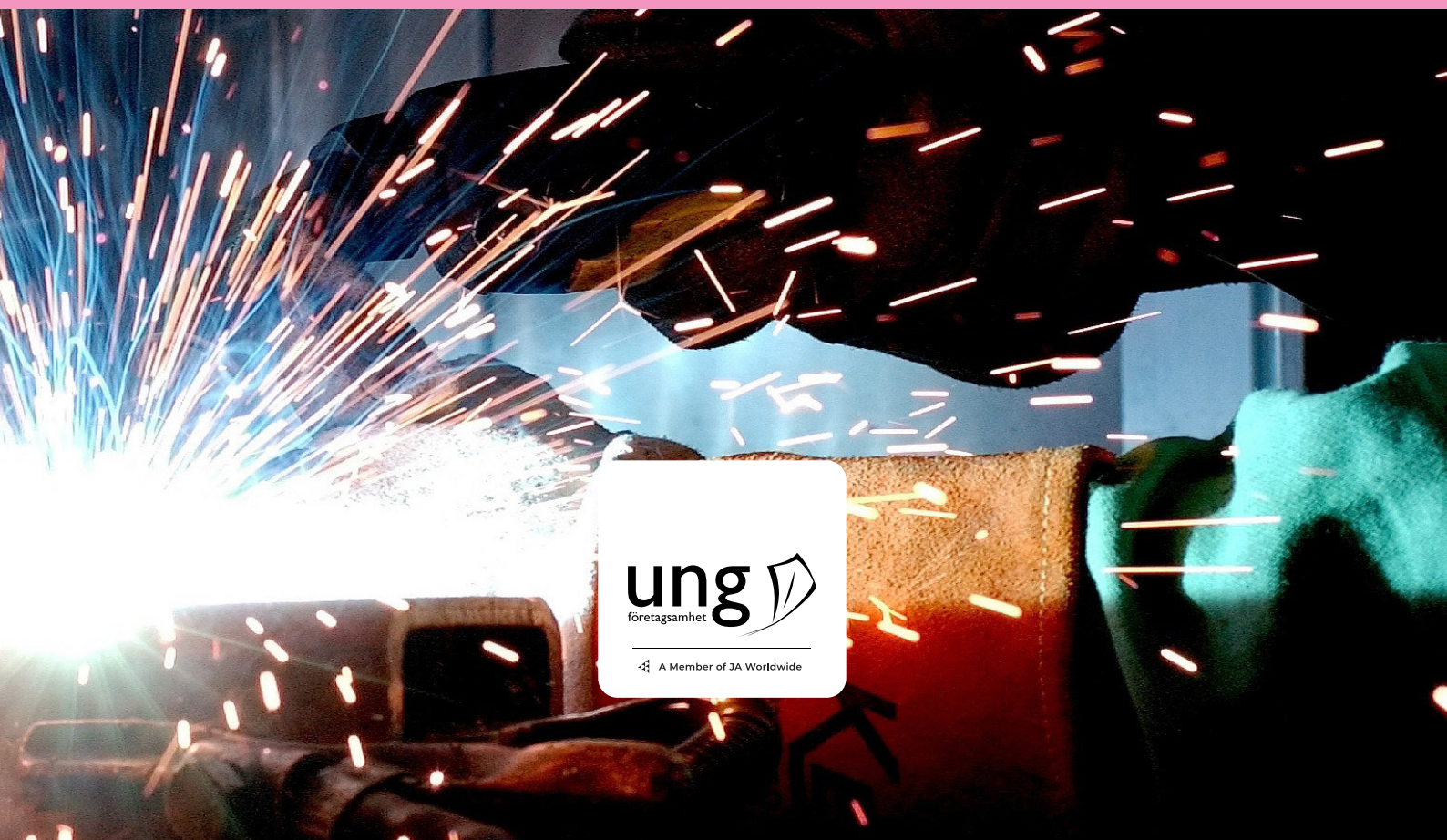

OSLEVO
www.optrel.com

Programstöd för lärare

UF-företagande

Industritekniska programmet

ung
företagsamhet

A Member of JA Worldwide

Inledning

Genom processutbildningen UF-företagande startar, driver och avvecklar eleverna ett företag under ett skolår där de säljer en vara eller tjänst och tjänar riktiga pengar.

UF-företagande ger både lärare och elever möjlighet att utveckla de entreprenöriella förmågor och kunskaper som efterfrågas i gymnasieskolans läroplan och i arbetslivet. Forskning visar att de personer som drivit UF-företag på gymnasiet oftare startar eget företag, tjänar bättre och har lägre arbetslöshet än andra. Bland kvinnliga UF-företagare är det hela 80 procent större sannolikhet att de startar aktiebolag senare i livet än de som inte drivit UF-företag.¹

Forskning visar också att den som driver UF-företag även utvecklar sitt självförtroende och förmågor som samarbete, muntlig kommunikation, planering och ansvarstagande.²

Det här materialet ger exempel på hur du som UF-lärare kan arbeta med UF-företagande inom Industri tekniska programmet. Längst bak i materialet finns exempel på UF-företag som drivits inom Industritekniska programmet. Materialet är ett komplement till Ung Företagsamhets lärarhandledning och läromedlet Mitt UF-företag - Entreprenörskap på riktigt som går att köpa på nok.se.

Som UF-lärare hittar du nästan allt du behöver på ungforetagsamhet.se. Där registrerar du dig för att sedan logga in på dina sidor. Förutom all information om dina UF-elever, hittar du en mängd digitala utbildningar som till exempel vår grundutbildning för blivande

”

Det är härligt att få se eleverna växa och utvecklas genom att de får göra något verklighetsförankrat och omsätta sina teoretiska kunskaper med hjälp av något praktiskt.

Karin Ekelund
lärare Malmö Borgarskola

UF-lärare eller vår ekonomiutbildning Smart företagande. Där hittar du även alla utbildningar, podcasts, filmer och andra verktyg som även dina elever når via sina sidor. Många UF-lärare uppskattar de konferenser, utbildningar och mässor som vi på Ung Företagsamhet anordnar eftersom de ger dig och dina elever ett ovärderligt nätverk. Flera av våra samarbetspartners erbjuder även dig och dina elever kostnadsfria företagspaket eller information som ska göra det lättare att komma igång med UF-företagandet.

Scanna QR-koden för att logga in på ungforetagsamhet.se redan idag och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

¹ Effekter av utbildning i entreprenörskap - en långtidsstudie av UF alumners arbetsmarknadspotential och företagande, 2013 av docent Karl Wennberg vid Stockholm School of Economics och Niklas Elert på Ratio, Övning ger färdighet – En långtidsuppföljning av UF-företagares entreprenöriella karriärer i Sverige 1990-2007, 2011, Karl Wennberg, <https://ungforetagsamhet.se/om-oss/var-utbildning-ger-resultat>

² What and How Students Perceive They Learn When Doing Mini-Companies in Upper Secondary School, Steven Hunter Lindqvist, Karlstad Universitet.

Arbetsmarknad och entreprenörskap i skolan

Den svenska arbetsmarknaden genomgår sedan ett antal år tillbaka stora omstruktureringar och reformer. Anställningsformer förändras, nya yrken uppstår och gamla yrken omformas. Oavsett vilken utbildning dagens unga väljer kommer de möta en arbetsmarknad i ständig förändring. Det innebär att arbetstagaren behöver vara flexibel, kreativ och självständig. Kontakter och nätverk är en viktig väg till jobb.

Positiv attityd till företagande bland unga

Enligt Entreprenörskapsbarometern³ kan 47 procent av Sveriges befolkning i arbetsför ålder tänka sig att bli företagare. Ändå är det bara nio procent som är företagare. En förklaring till skillnaden kan vara kunskapen om företagande och kännedomen om var man ska vända sig för att få mer information.

Undersökningen visar att unga (18–30 år) kan tänka sig att bli företagare i betydligt större utsträckning än medelålders och äldre. Samtidigt är det unga som har sämst kännedom om vad som krävs för att starta företag. Därför finns Ung Företagsamhet och UF-företagande.

Arbetsmarknad efter Industritekniska programmet

Inom teknik- och industribranschen finns en mängd spännande jobb, både i Sverige och utomlands då den svenska marknaden även utvecklas globalt. Branschen har behov av 30 000 nya medarbetare fram till 2025 och drygt 60 000 till 2035 på grund av stora pensionsavgångar.

Industrin utvecklas ständigt och i takt med en alltmer avancerad produktion ökar dessutom behovet av kvalificerade medarbetare, både tekniker och ingenjörer.

Generellt sett behövs bredare kompetenser och företagen söker därför medarbetare som har en bredd i sin tekniska utbildning med såväl teoretiska som praktiska kunskaper. Även inslaget av datorer är stort inom så gott som all tillverkning idag.

Med en utbildning inriktad på teknik är yrkesutgångarna nästintill oändliga. Exempelvis kan man som tekniker eller ingenjör arbeta inom områden som produktion, automation, process, CNC, svets, industriell utveckling eller design. Behoven av medarbetare är stora inom automation, industriteknik, tillverkning, stål och metall, skog, kemiteknik, gruvor, livsmedel och finsnickeri.

Entreprenörskap i skolan

I läroplanen för gymnasieskolan står att Skolan ska bidra till att alla elever utvecklar kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilket ökar elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning.⁴ Genom UF-företagande får eleverna, oavsett gymnasieprogram, kunskaper i just detta.

Entreprenörskap på Industritekniska programmet

I examensmålen för Industritekniska programmet står bland annat att utbildningen ska förbereda eleverna för fortsatt lärande i yrkeslivet och därför utveckla elevernas förmåga till problemlösning och stimulera dem att upptäcka innovativa möjligheter att skapa och möta förändringar.

Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer. Genom att driva ett UF-företag som gymnasiearbete får eleverna öva upp alla dessa förmågor på ett kreativt, praktiskt och oftast mycket uppskattat sätt.

³ Entreprenörskapsbarometern 2016. Tillväxtverket. Stockholm nov 2017.

⁴ Gymnasieskolans läroplan (reviderad 2017), Skolans värdegrund och uppgifter, Kap 1

Året som UF-företagare

Del 1: Inför ditt UF-år

Affärsidé

Team

Hitta
rådgivare

Registrera
UF-företaget*

Riskkapital

Del 2: Starta

Marknads-
undersökning

Affärsplan*

Bankkonto

Rådgivar-
kontakt*

Fördjupnings-
område**

Inköp,
produktion

Del 3: Driva

Marknads-
föring

Rådgivar-
kontakt

Sälj*

Bokföring

Tävlingar**

Del 4: Avveckla

Årsredo-
visning*

Bolags-
stämma

Avveckla
UF-företaget

Avsluta
konton

Ladda
ner intyg

Del 5: Efter UF-året

Gå med i
UF alumni

Driv vidare

Stipendier

Bli UF-
rådgivare

*Obligatoriskt moment för alla UF-företagare.

**Arbete med fördjupningsområden är frivilligt.

Välj vad som passar ert UF-företag. Godkända obligatoriska moment ger ett intyg från Ung Företagsamhet vid UF-årets slut. Godkänt fördjupningsområde syns på intyget.

Att starta, driva och avveckla ett UF-företag

UF-företagande innebär att eleverna startar, driver och avvecklar ett företag under ett läsår. Året börjar med att de på höstterminen startar ett UF-företag genom att bilda grupper, formulerar en affärsidé, sätter en budget och undersöker om idén är attraktiv på marknaden. Sedan driver de företaget med stöd av lärare, rådgivare och medarbetare från Ung Företagsamhet.

När läsåret närmar sig sitt slut avvecklar eleverna sitt UF-företag. Fokus ligger på att eleverna själva tar ansvar för att hitta lösningar på de problem som uppstår längs vägen.

Syftet med att driva ett UF-företag är att eleverna ska få kunskaper och kompetenser som efterfrågas av arbetsmarknaden men även se eget företagande som en möjlig karriärväg i framtiden. Läs mer i lärarhandledningen till *Mitt UF-företag – Entreprenörskap på riktigt* eller ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

UF-företagande på Industritekniska programmet

UF-företagande går att driva inom många olika kurser. Här följer några exempel.

» UF-företag i kursen Entreprenörskap

Syftet är att eleverna ska få kunskaper och förmågor som kan kopplas till entreprenörskap. Eleverna kan fritt välja affärsidé och fokusera på att utveckla sina entreprenöriella förmågor. I kursen Entreprenörskap kan hela det centrala innehållet uppnås inom ramen för UF-företagande. Mer information om detta finns i Ung Företagsamhets lärarhandledning.

» UF-företag inom yrkeskurser

UF-företagande fungerar väl inom yrkeskurser som mät-, styr- och reglerteknik, Nätverksteknik, Installationsteknik eller Energiteknik. Vilka kurser som kan

integreras i UF-företagandet beror på vilket läsår och vilken inriktning eleverna valt samt vilka programförändringar skolan valt. Läs mer under rubriken Exempel på UF-företag inom Industritekniska programmet.

» UF-företag inom övriga kurser

De grundläggande kunskaperna i privatekonomi och eget företagande som ingår i kursen Samhällskunskap 1b är användbara i alla UF-företag. I Svenska 1-3 arbetar eleverna med att hålla muntliga presentationer, vilket är en annan viktig del av UF-företagandet. Möjligheterna till ämnesintegrering är ännu större i yrkeskurserna.

Har du frågor eller vill veta mer om UF-företagande? Scanna QR-koden och ta kontakt med Ung Företagsamhet i din region.

Exempel på UF-företag inom Industritekniska programmet

Marrakech interiör UF

Affärsidé: ”Att erbjuda orientaliska stilrena satsbord med en design utöver det vanliga där den skandinaviska designen möter den mer livfulla marockanska.”

Inriktning: Svetsteknik

Två elever på skolans Ekonomiprogram ville tillverka något marockanskt och tog därför kontakt med några elever från Industritekniska programmet för hjälp med produktionen. Det resulterade i ett samarbete där de tillsammans bestämde design, mått och kakelplattor till satsbord. Kakelplattorna köpte de in från en lokal leverantör och eleverna från Industritekniska programmet tog fram en prototyp. Därefter tillverkade de fler bord som de sålde bland annat via en hemsida. Företaget marknadsförde sig i sociala medier samt genom rekommendationer från nöjda kunder. De fick även möjlighet att ställa ut borden i skyltfönster i ortens inredningsaffärer.

Förslag till kurs- och ämnesintegrering

» **Entreprenörskap, 100 poäng**

Inom kursen ska eleverna ges förutsättningar att starta, driva, genomföra och utvärdera ett projekt eller fiktivt företag samt kunskaper i företagsekonomi. Undervisningen ska stimulera elevernas lust att anta utmaningar, utveckla deras kreativitet och omsätta idéerna praktiskt. Vidare ska de ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor kommunicerar, löser problem och samarbetar samt reflektera och dra lärdom av sina erfarenheter. Allt detta uppnås inom ramen för UF-företagande.

» **Produktionskunskap 1, 100 poäng**

I produktionskunskap ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om varför logistik, effektiviseringar, produktionsekonomi, marknadsföring och arbete för hållbar utveckling är viktigt för industriteknisk

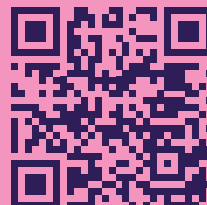
produktion. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper för en kundorienterad tillverkning. I undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att utveckla kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga samt förståelse av varför detta är viktigt för produktionen. Genom Marrakesh UF nådde eleverna målen i ämnet.

» **Tillverkningsunderlag 1, 100 poäng**

Undervisningen i ämnet Tillverkningsunderlag ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om ritnings- eller mönsterläsning inom ett teknikområde. Den ska även leda till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man, för att skapa enklare tillverkningsunderlag, med hjälp av datorteknik tillverkar egna ritningar eller mönster utifrån skisser. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om beredningsunderlag samt förmåga att ta fram beredningsunderlag utifrån ett tillverkningsunderlag. Genom Marrakesh UF fick eleverna målen i ämnet.

Se film om UF-företagande på yrkesprogrammen

Easy Tying UF

Affärsidé: Easy Tying UF tillverkar och säljer tillbehör som underlättar knytning av lina vid ismete samt annat fiske.

Inriktning: Produkt och maskinteknik

Med sitt stora fiskeintresse som bas började Easy Tying UF skissa på en prototyp av en produkt som underlättar knytning av fiskelina. Eleverna testade produkten i en 3D-skrivare för att se vad som behövde utvecklas. Tre olika skisser gjordes för att slutligen välja en modell som tillverkades i skolans CNC-svarv. Företaget marknadsförde sig i sociala medier och på den regionala mässan. Rådgivaren arbetade inom trådtillverkning på ett stort bolag och var till hjälp under UF-året, speciellt i uppstartsskedet.

Förslag till kurs- och ämnesintegrering

» **Entreprenörskap, 100 poäng**

Inom kursen ska eleverna ges förutsättningar att starta, driva, genomföra och utvärdera ett projekt eller fiktivt företag samt kunskaper i företagsekonomi. Undervisningen ska stimulera elevernas lust att anta utmaningar, utveckla deras kreativitet och omsätta idéerna praktiskt. Vidare ska de ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur människor kommunicerar, löser problem och samarbetar samt reflektera och dra lärdom av sina erfarenheter. Allt detta uppnås inom ramen för UF-företagande.

» **Produktionskunskap 1, 100 poäng**

I produktionskunskap ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om varför logistik, effektiviseringar, produktionsekonomi, marknadsföring och arbete för hållbar utveckling är viktigt för industriteknisk produktion. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper för en kundorienterad tillverkning. I undervisningen ska eleverna även ges

möjlighet att utveckla kommunikationsförmåga och samarbetsförmåga samt förståelse av varför detta är viktigt för produktionen. Easy Tying UF nådde målen i ämnet.

» **Produktionsutrustning 2, 100 poäng**

I kunskapskraven står det att eleven ska organisera och planera arbetsuppgifter i produktionsutrustning och kringutrustning samt tolka instruktioner, välja arbetsmetod, utrustning, material och verktyg som är lämpliga för uppgiften. Eleven ska även genomföra mätningar och beräkningar samt hantera material med mera samt hålla en god ordning på arbetsplatsen. Eleven ska uppmärksamma och åtgärda de problem som dyker upp under arbetet och vårda utrustningen. Arbetsuppgiften ska dokumenteras och utvärderas och så även elevens egen arbetsinsats. Allt detta kan med fördel integreras i UF-företaget.

» **Produktutveckling 1, 100 poäng**

I denna kurs står i kunskapskraven att eleven ska såväl organisera samt planera enklare konstruktions- och designarbeten samt välja lämpliga verktyg, utrustning, material och arbetsmetoder för uppgiften, vilket i det här fallet är den produkt som företaget tillverkar. Eleven ska utföra enklare konstruktions- och designarbeten och hantera material samt hålla god ordning på sin arbetsplats. Det står vidare om att upptäcka och åtgärda de problem som uppstår samt dokumentera både arbetsprocessen och resultatet. Easy Tying UF affärsidé kan med fördel integreras i kursens mål och innehåll.

Ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet

Sedan 1980 har Ung Företagsamhet utbildat unga i entreprenörskap. Vi är en ideell och politiskt obunden organisation, som finns över hela landet. Vi inspirerar och tränar unga att i skolan utveckla sitt entreprenörskap och sina företagsamma förmågor – för en positiv samhällsutveckling. Vår vision är ett samhälle där alla unga får utveckla sin företagsamhet.

Var tredje elev som idag går ut gymnasiet har drivit ett UF-företag och totalt har över 560 000 gymnasieelever drivit UF-företag sedan vi grundades. Vi finns på hälften av Sveriges grundskolor där vi erbjuder elever och lärare våra läromedel, utbildningar och inspirerande möten. Vi driver även vårt nätverk UF alumni som ger unga entreprenörer, tidigare UF-företagare, personlig utveckling, drivkraft att växa och ett unikt kontaktnät.

Forskning visar att elever som drivit UF-företag har bättre möjligheter efter skoltiden; de får oftare jobb, har färre arbetslöshetsdagar och startar oftare eget företag.

Det vinner både de unga och samhället på.

Scanna QR-koden om du vill du veta mer om oss.

